

Novembar
2005

Dječija njega i dječije zdravlje

Informacije za roditelje

Pismenost kao dio svakodnevnice

Pismenost je dio svakodnevnog života svake porodice. Pisane i izgovorene riječi se koriste za prenošenje ideja i osjećanja i razmjenu mišljenja. Pismenost koristimo dok komuniciramo sa članovima porodice i prijateljima, obavljamo kupovinu, pravimo večeru i učestvujemo u slobodnim aktivnostima. Članovi porodice igraju veliku ulogu u opismenjavanju i učenju djece u svakodnevnom životu.

Osim što čitaju knjige, djeca trebaju naučiti da shvataju CD (kompakt diskove), video kasete i kompjuterske igre. Sve veću ulogu igraju i elektronska pošta (email), internet stranice i tekstualno slanje poruka. Iako je redovno čitanje knjiga sa vašim djetetom još uvijek veoma važno, ipak je to samo jedan od načina razvijanja pismenosti. Drugi su:

- čitanje i opažanje znakova, etiketa i natpisa kao što su to oznake ulica, oglasi, paketi sa prehrambenim proizvodima i oznake na odjeći
- slušanje pripovjedanja priča, pjesmica i šala
- gledanje televizijskog programa, video kasete i DVD-a
- čitanje i pisanje pisama, karti, razglednica i SMS telefonskih i elektronskih poruka
- igranje kompjuterskih igara
- traženje informacija preko interneta
- čitanje i pregledavanje magazina, novina i kataloga
- igranje karata i igara na tabli
- crtanje i pisanje koristeći papir i olovke i kompjuterske programe.

Svi ovi načini razvijanja pismenosti doprinose da vaše dijete bolje shvati i cijeni značenje riječi u svakodnevnom životu. Različitu djecu će interesovati i inspirirati različite stvari tako da postoji dosta mogućnosti da ponukate dijete i pomognete mu da zavoli čitanje i pisanje.

Mnoga iskustva današnje djece se razlikuju od onoga što smo mi imali kao djeca. Većina djece koja odrastaju u Australiji su okružena pisanom riječju, slikama ali i verbalnim jezikom.

- *Pomislite na količinu znakova i informacija koje su izložene u jednoj prodavnici ili koje vidite dok se krećete u svom susjedstvu. Pokušajte koristiti ove znakove i informacije sa svojim djetetom. Pokazujte mu na riječi i slike. Razgovarajte o onome što vidite.*
- *Možda ćete vidjeti znakove i informacije koji nisu na engleskom nego na nekom drugom jeziku. Razgovarajte i o tim znakovima i igrajte igru pogađanja šta na njima piše.*

Napredak tehnologije je omogućio da djeca postanu izložena pisanim i verbalnim formama na više različitih načina. Većina djece u Australiji danas imaju kakav takav pristup kompjuterima i elektronskim uređajima. Djeca mogu učiti riječi kroz porodična iskustva korištenja kompjutera i elektronskih uređaja kao što su traženje informacija i kupovina preko interneta i igranje kompjuterskih igara.

- *Voli li vam vaše dijete pomagati kada koristite kompjuter? Iskoristite priliku da postavljate pitanja i steknete uvid u to šta djeca opažaju i uče.*
- *Je li vas vaše dijete ikada vidjelo kako čitate ili pišete SMS telefonsku poruku? Razgovarajte i o tome jer je to još jedan vid razmjene informacija i pokazatelj zašto je važno znati čitati i pisati.*

Razgovarajte o riječima, slikama i zvukovima oko vas jer sve to doprinosi pismenosti vašeg djeteta.

Na inicijativu

Uz podršku

National Childcare Accreditation Council

Australian Government
Department of Family and
Community Services